

Утвърдил:

Изпълнителен директор

Национален фонд "Култура"

Често задавани въпроси по програма „Културно наследство“ 2026 г.

Съдържание

Допустими и недопустими кандидати.....	1
Технически въпроси при попълване на формуляр и електронната система за кандидатстване.....	5
Бюджет - финансиране и отчитане.....	6
Допустими проекти, дейности и участници в проектното предложение.....	10
Екип и участници.....	11
Партньори.....	12
Промени по проекта и договорни задължения.....	13

Допустими и недопустими кандидати

Можем ли да кандидатстваме в 2 различни програми? Колко финансирани от НФК проекта можем да имаме за календарна година?

Няма ограничение в колко програми може да кандидатства един кандидат, но в рамките на една календарна година НФК може с една организация да сключи до два договора за финансиране.

Допустимо ли е една организация да подаде повече от едно проектно предложение по програма „Културно наследство 2026“?

Не, една организация може да кандидатства само с една кандидатура по една програма.

Условието за недопустимост на организации с два сключени договора за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“ през същата календарна година прилага ли се към момента на кандидатстване или към момента на сключване на договор за финансиране? Ако един кандидат има повече от две одобрени проектни предложения, възможно ли е да бъдат сключени повече от два договора по тях?

Условието се прилага към момента на сключване на договор. Ако една организация има 2 сключени договора за финансиране, при последващо одобрение, служебно ще бъде отказано сключването на договор.

С колко организации, на които съм представляващо лице, мога да кандидатствам и съответно за колко одобрени проекта имам право да сключа договор с НФК в рамките на конкурсната сесия?

Едно лице може да бъде представляващо на повече от една организация и няма ограничение относно броя проектни предложения, които тези организации могат да подадат по програмите на НФК. В този контекст считаме, че при преценката за броя на проектите, които могат да бъдат финансирани, следва да се отчита не само формалната самостоятелност на отделните юридически лица, но и реалната връзка между кандидатите. В противен случай би се създавала възможност едно и също лице да получи публично финансиране чрез няколко различни юридически лица, включително и в качеството си на самоосигуряващо

се лице, като по този начин достъпът му до публичен ресурс съществено надхвърли предвидената мярка за един кандидат.

Независимо от броя кандидатури, едно лице има право да сключи до два договора с НФК за финансиране в рамките на календарната година, включително когато участва чрез различни юридически лица. Ограничението цели предотвратяване на концентрация на публичен ресурс около едно и също лице или група свързани лица. При преценка на допустимостта и броя договори, които могат да бъдат сключени, НФК отчита не само формалната самостоятелност на отделните юридически лица, но и наличието на връзки между тях по смисъла на Търговски закон и Данъчно - осигурителен процесуален кодекс.

Свързани лица са лицата, едното от които притежава преобладаваща част от капитала на другото или има решаваща роля при вземането на решения относно дейността на това друго лице; съдружниците; лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество; лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява друго лице; лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото; лицата, едното от които е търговски представител на другото; лицата, които участват пряко или косвено в управлението, контрола или капитала на друго лице или лица, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните.

Съгласно разпоредбата на §1, т. 4 от ДР на Данъчно-осигурителен процесуален кодекс (ДОПК) "контрол" е налице, когато контролиращият:

- а) притежава пряко или косвено или по силата на споразумение с друго лице повече от половината от гласовете в общото събрание на друго лице, или
- б) има възможност да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на друго лице, или
- в) има възможност да ръководи, включително чрез или заедно с дъщерно дружество по силата на устав или договор дейността на друго лице, или
- г) като акционер или съдружник в едно дружество контролира самостоятелно по силата на сделка с други съдружници или акционери в същото дружество повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на дружеството, или
- д) може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на дружеството.

Допустимо ли е организация (или свързано на нея лице) да кандидатства по програма няколко програми с различни проекти?

Да, както е посочено по-горе, няма ограничение в колко програми може да кандидатства един кандидат, но може да сключи до два договора за финансиране.

Допустимо ли е новорегистрирано сдружение да кандидатства по програмата ?

Да, допустимо е. Няма изискване, свързано с датата на регистриране или предходната дейност.

Има ли изискване кандидатът да е бил регистриран като културна организация за определен минимален период преди подаването на проектното предложение?

Няма такова изискване.

Има ли изискване дружеството да има определен период на предходна дейност, приключена финансова година или реализирани предишни културни проекти?

Няма такова изискване.

Новорегистрирана културна организация оценява ли се при същите условия по отношение на допустимостта?

Проектът на новосъздадена културна организация следва да се разглежда и оценява при едни и същи условия, както и организациите с предходен опит.

Ако до крайния срок за кандидатстване регистрацията на сдружението все още не е приключила поради забавяне от страна на Агенцията по вписванията и излизането им от регулярния срок от три работни дни по закон, възможно ли е да подадем кандидатурата, като посочим входящия/временния регистрационен номер на подаденото заявление за регистрация, и да представим удостоверение/документ за започната процедура по регистрация, вместо вече издаден окончателен регистрационен номер на сдружението?

За да направите регистрация на юридическото лице в системата е необходимо да имате ЕИК, с който се идентифицира профила, като същия номер фигурира и във формуляра. В този смисъл, ако ЮЛ няма активна регистрация към момента на кандидатстване и не може да докаже допустимостта си като културна организация, същото не би следвало да е допустим кандидат.

Необходимо ли е кандидатстващата организация да бъде вписана в Публичния регистър на културните организации и институти към Министерството на културата?

Не, това не е задължително условие и не се извършва подобна проверка.

Необходимо ли е вписването в регистъра на Министерството на културата да е приключило към датата на подаване на проектното предложение, или е допустимо процедурата по регистрация да е започнала, но все още да не е приключила?

Предвид това, че вписването в Регистъра на културните организации и институти към Министерството на културата не е задължително условие за кандидатстване, това обстоятелство не би следвало да се вземе предвид при разглеждането на допустимостта на кандидата.

Допустим кандидат ли е юридическо лице със стопанска дейност (ЕООД), регистрирано по ЗДДС?

Допустимостта не се определя от това дали организацията е ЕООД или е регистрирана по ЗДДС, а от това дали попада сред категориите допустими кандидати, посочени в условията на програмата.

Съгласно условията, допустими кандидати са:

- 1.1. Български частни културни организации по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗЗРК;
- 1.2. Организации, регистрирани по Закона за народните читалища;
- 1.3. Български културни организации, които са разпоредителите с държавни или общински бюджетни средства

Следователно едно ЕООД е допустим кандидат, ако представлява частна културна организация по смисъла на ЗЗРК и отговаря на останалите условия на програмата. Регистрацията по ЗДДС сама по себе си не е нито основание за допустимост или недопустимост.

Ако дружеството бъде вписано като частна културна организация преди крайния срок за кандидатстване, ще бъде ли допустим кандидат по програма „Културно наследство 2026“?

Организацията следва да е допустим кандидат ако изпълнява условията за частна културна организация по смисъла на ЗЗРК и отговаря на останалите критерии на програмата.

Технически въпроси при попълване на формуляр и електронната система за кандидатстване

Къде на общодостъпно място в интернет могат да бъдат прочетени отговорите от Национален фонд "Култура" на всички постъпили въпроси във връзка с настоящата програма?

Документът ЧЗВ се публикува в секция "Документи" -> "Материали":

<https://ncf.bg/bg/za-nfk/dokumenti>

Липсата на обстоятелствата по точки 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9 и 2.10 от Програмата, се установява с декларация, която е чрез платформата или е отделна бланка, която трябва да се попълни?

Декларацията е интегрирана във формуляра и няма отделна бланка, която трябва да бъде приложена към кандидатурата.

При условие, че (....) е второстепенен разпоредител на бюджетни средства към Община (...), във формуляра за кандидатстване в раздел „Опит на кандидата“, част „Финансови параметри за последните пет години“, при условие, че там се изискват данни за „оборот“, какви данни следва да попълним – само собствените приходи, реализирани от входни такси и услуги и продажба на сувенири или трябва да включим и размера на държавната субсидия?

Посоченото поле следва да се попълни съгласно финансовия отчет на организацията и може да бъде попълнен по Ваша преценка, с оглед предоставяне коректна и изчерпателна информация относно финансовите параметри. Можете да използвате полето "бележки", за да добавите допълнително уточнение, спрямо информацията, която попълвате.

Има поле "Опит на кандидат с НФК" това поле каква функция има? Аз за първи път създавам профил в новата платформа и това поле е празно. Иначе имаме проекти и предишни кандидатствания в НФК, това че сега е празно има ли негативно значение за оценката на проекта ни сега?

Тази секция се отнася само за проекти, които се намират в новата електронна система и ще визуализира информация, когато имате реализирани проекти.

Бюджет - финансиране и отчитане

Ако проектът кандидатства за финансова помощ в размер до 10 000 евро, изисква ли се осигуряването на 20% съфинансиране от страна на кандидата?

Съгласно условията на програмата, процент на съфинансиране се осигурява за проекти, кандидатстващи за финансова подкрепа на стойност над 10 000 евро.

Осигуровките/болничните/отпуските на заетите по реализирането на проекта лица дали са допустими за финансиране разходи по програмата?

Съгласно условията на програмата, допустими разходи са:

- за възнаграждения на екипа, който е ангажиран административно с реализацията на проекта (ръководител, счетоводител, технически сътрудници и пр.) - до 20% от исканата сума
- за възнаграждения на участниците - творчески, технически и експертен екип в проекта;
- за закупуване на материали, вкл. такива за традиционни занаяти и техники
- за наем на помещения/пространства, техника и оборудване, свързани с творческата реализация на проекта, вкл. зали за демонстрации, обучения, работилници, техника за звук, светлина, прожекция и т.н.
- разходи за видеозаснемане, аудиозапис, обработка на аудио и видео материали;
- за маркетинг, реклама и разпространение на проекта;
- за дизайн, художествено оформление и печат на информационни и учебни материали за целите на проекта;
- за транспорт и настаняване на екип, когато е пряко свързано с дейностите на проекта;

- логистични разходи, пряко свързани с представянето на културен продукт - за транспорт на техника и материали, вкл. спедиторски услуги, монтаж и демонтаж на инсталации.
- такси за достъп до архиви, бази данни и специализирани ресурси за целите на проекта

За определяне на единичните цени сме събрали по 3 оферти. Трябва ли да ги прилагаме или само посочваме това в проекта?

Препоръчително е да приложите оферти към обосновката на бюджета.

Моля да уточните какви разходи могат да бъдат признати като собствен принос и необходимо ли е собственото участие да представлява действително извършен паричен разход от кандидата? Могат ли като собствен принос да бъдат включени предоставено пространство, транспорт, материали, техника или други ресурси, осигурени от кандидата или партньори?

Съгласно условията, освен посочените допустими разходи, като собствен принос се приема недопустими разходи да се отчитат като собствен принос, при условие, че са пряко свързани с изпълнението на проектното предложение и са аргументирани и обосновани.

На основание раздел IX "Разходи, т. 1 от "Програма културно наследство 2026 г." е написано "Възнагражденията на екипа по реализацията на проекта е до 20% от исканата сума, ако исканата сума е 20000 евро, го разбираме, че имаме право до 4000 евро за възнаграждения над 20000 евро или в т.ч. са тези 4000 евро?"

Съгласно условията на програмата, разходите за административни дейности следва да бъдат до 20% **от исканата сума**.

Разходите за транспорт на екипа са допустим разход по Програмата. Предвиждаме използването на служебен автомобил – собственост на институцията. По бюджета на проекта ще търсим подкрепа за разходите за гориво и транспортни такси в рамките на Европа (винетни, паркинг и др.). Какъв е моделът на остойностяване на тези разходи, според програмата.

На етап кандидатстване е достатъчно разходите за гориво и винетни такси да бъдат обосновани чрез прогнозни стойности, базирани на вида на превозното средство и предвидения маршрут. При отчитане следва да бъдат представени съответните разходооправдателни документи съгласно общите правила за отчетност. Таксите за паркинг не се считат за транспортни разходи и не следва да бъдат допустим разход по програмата.

Част от дейностите в проектното предложение са свързани с дейност Концерт. Допустими ли са разходите свързани с наемането на международни (чужди) артисти/ групи като участници в концерта? Допустими ли са разходите свързани с тяхната логистика по самолетни билети, транспортиране и настаняване?

Съгласно условията на програмата, допустими разходи са:

- за възнаграждения на участниците - творчески, технически и експертен екип в проекта;
- за транспорт и настаняване на екип, когато е пряко свързано с дейностите на проекта;
- логистични разходи, пряко свързани с представянето на културен продукт - за транспорт на техника и материали, вкл. спедиторски услуги, монтаж и демонтаж на инсталации.

Допустим ли е като разход закупуването на готови елементи от традиционно облекло и реквизит за сценично представяне (ямурлуци, калпаци, коледарски геги) от производители на народни носии и под кое перо следва да се планира – „закупуване на материали“ или друго?

Съгласно условията на програмата, под допустим разход за „закупуване на материали, вкл. такива за традиционни занаяти и техники“ следва да се разбират материали и консумативи, които се влагат в изпълнението на дейностите и се разходват в рамките на проектния цикъл. Елементи като ямурлуци, калпаци, коледарски геги и други части от традиционно облекло и реквизит, които запазват своята функционалност и могат да бъдат използвани и след приключване на проекта, следва да се разглеждат като дълготрайни материални активи и не попадат в обхвата на разхода за закупуване на материали. В този смисъл, закупуването на реквизит (костюми) не следва да се счита като допустим разход, съгласно посочените в Условията допустими разходи.

Приемлив и допустим ли е разход за 12 месечен дългосрочен наем на оборудване (лаптоп, мултимедиен проектор, екран, мултифункционално устройство) необходими за дейностите по проекта от търговско дружество, като разходът се отчита в перо "Наеми" по програма "Културно наследство"?

Допустим разход по програмата е “за наем на помещения/пространства, техника и оборудване, свързани с творческата реализация на проекта, вкл. зали за демонстрации, обучения, работилници, техника за звук, светлина, прожекция и т.н.". Следователно е допустимо да бъде предвиден разход за наем на техника и оборудване, когато те са пряко необходими за изпълнението на проектните дейности и за реализацията на културния продукт.

Следва да се има предвид, че програмата не е насочена към обезпечаване на общата дейност или административното функциониране на организацията. Поради това наемът на оборудване трябва да бъде ясно обоснован като необходим за конкретните дейности по проекта, а не като ресурс за текущото функциониране на организацията.

В случай че кандидат (културен институт) има висящи задължения за местни такси към съответната община, допустимо ли е към момента на сключване на административния договор задължението да бъде уредено чрез официално подписано споразумение за разсрочено плащане с общинската администрация, и ще се счита ли това за отпадане на ограничението по т. 2.11 съгласно чл. 87, ал. 11 от ДОПК?

Съгласно условията на програмата, недопустими кандидати са лица, които имат изискуеми публични задължения, с изключение на задължения по невлезли в сила актове, както и разсрочени, отсрочени или обезпечени задължения.

Собственият принос може ли да бъде нефинансов? С какви документи се отчита?

Не. По програмата не се допуска нефинансов принос. Собственият принос следва да бъде финансов и се отчита по същия ред като финансирането от НФК,

чрез съответните разходооправдателни документи, удостоверяващи реално извършените разходи.

Как се третира ДДС при формиране на общия бюджет и при изчисляване на собствения принос?

Съгласно условията, ДДС е недопустим разход и не може да бъде включен в сумата, финансирана от НФК. По преценка на кандидата, разхода за ДДС може да бъде включен в собствения принос.

В бюджета към проекта в колона "Собствен принос" трябва ли да посочим стойността на ДДС върху исканата безвъзмездно помощ от НФК?

Съгласно условията на програмата, ДДС може да бъде вписан като собствен принос, но не е задължително.

Към Недопустими разходи спада данък добавена стойност. В този случай как се описва разход, който включва ДДС? При добавянето на разхода и съответно при отчитането трябва да впишем само основата на цената, върху която се начислява ДДС-то ли?

Можете да опишете ДДС като собствен принос, или да посочите само цената без включено ДДС - и двата начина са коректни.

Допустими проекти, дейности и участници в проектното предложение

Допустимо да се кандидатства с проект за дигитализация, създаване на съвременни интерпретации, популяризиране онлайн и чрез изложба? През 2025 г. изложбата беше изрично спомената като допустима дейност. Виждам, че е отпаднала тази година и затова ще съм благодарна за това уточнение.

Фондът не предоставя разяснения относно съдържанието, концепцията или тематичната насоченост на конкретни проектни предложения. Дейности, които са в изпълнение на целите на програмата и не са посочени като недопустими, могат да бъдат включени в съдържанието на проектното предложение.

Как е редно да тълкуваме условието за достъпност и отвореност към хора от уязвимите групи в критерия "Дейностите по проекта са организирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени към хора от уязвими групи"? Бихте ли ни дали пример?

Този критерий се отнася до това доколко предвидените дейности са достъпни за различни групи участници и публики, включително за хора, които поради социални, икономически, физически, възрастови или други причини традиционно срещат затруднения в достъпа до културно съдържание. Това може да бъде свързано с локацията на провеждане, предоставяне на безплатен достъп, въвеждане на помощни средства или предвиждане на инфраструктура, която улеснява достъпа и т.н.

Не е възможно да предоставяме конкретни примери как да бъде структуриран даден проект или какви дейности следва да включите в него, спрямо естеството на културния продукт и дейностите в него. Кандидатът следва самостоятелно да прецени дали и по какъв начин проектът му е насочен към хора от уязвими групи и как това е отразено в планираните дейности.

Как е редно да тълкуваме изискването за развитие капацитета на новите участници/ партньорски организации в критерия "Проектът включва механизми за привличане и ангажиране на нови участници и партньорски организации, като допринася за развитие на техния капацитет"? Бихте ли ни дали пример?

Този критерий оценява дали проектът предвижда участие на нови организации или участници и дали тяхното включване води до устойчиво развитие на техния организационен, творчески или професионален капацитет. Не е възможно да предоставяме конкретни примери за структуриране на проектни предложения или дейности. Кандидатът следва самостоятелно да прецени дали и по какъв начин предвидените партньорства и участници ще придобият нови знания, умения, опит, контакти или възможности за бъдещо развитие в резултат от участието си в проекта, спрямо естеството на направлението и съдържанието на проекта.

Допустимо ли е различни културни организации от един регион да кандидатстват с отделни самостоятелни проекти, посветени на различни елементи на местното нематериално културно наследство, като организациите си партнират и участват взаимно в дейностите по проектите?

Да. Допустимо е различни културни организации от един и същи регион да кандидатстват с отделни проектни предложения, насочени към различни елементи на местното нематериално културно наследство. Следва обаче да се има предвид, че не е допустимо дублиране на дейности, разходи или финансиране между проектите. Всяко проектно предложение следва да има собствена логика, самостоятелни дейности, бюджет и очаквани резултати, които да могат ясно да бъдат разграничени от тези на останалите проекти.

Екип и участници

Може ли собственикът/управителят на юридическото лице, което кандидатства по настоящата програма, да бъде вписан като ръководител на екипа по проекта и като такъв също да получи възнаграждение?

Да, в условията няма посочено ограничение.

Допустимо ли е един и същ експерт или член на творческия, изследователския или организационния екип да участва в повече от едно проектно предложение на различни кандидати, когато дейностите, ангажиментите и възнагражденията му са ясно разграничени?

Няма подобно ограничение. Едно лице може да бъде предвидено като член на екипа в няколко проектни предложения.

Под кое перо следва да се планират възнагражденията на членове на екипа, които са едновременно управител или служител на кандидата и изпълняват творчески функции в проекта (автор на хореографията, хореограф-репетитор) – като част от творческия екип или в рамките на ограничението до 20% за административния екип?

Възнагражденията следва да бъдат планирани според реално изпълняваните функции по проекта, а не според трудовоправния или управленския статус на съответното лице в организацията. Определящо е естеството на конкретната дейност, а не правоотношението между лицето и кандидата.

Творчески екип включва лицата, които създават, разработват или реализират художественото съдържание и културния продукт. Това могат да бъдат напр. автори, режисьори, хореографи, композитори, художници, сценографи и други специалисти с пряк творчески принос към резултатите от проекта.

Административен екип включва лицата, които осигуряват организацията, управлението и координацията на проекта, без да участват пряко в създаването на художественото съдържание. Това могат да бъдат напр. ръководител на проекта, координатор, счетоводител и т.н.

При спазване на ограничението от максимум 20% за административни възнаграждения, правилно ли е възнаграждение за творчески координатор, отговарящ за автентичността и творческите работилници, да бъде заложено в перо "Възнаграждение на творчески/експертен екип" и то да не се причислява към 20% административни разходи по Програма "Културно наследство"?

Разпределението на функциите в екипа е по преценка на кандидата и следва да бъде съобразено с естеството на работата на конкретните участници в екипа.

Партньори

Задължително ли е партньорите да разходват средства по проекта?

Партньор е организация, която участва в изпълнението на проекта чрез принос в ресурси, експертиза или капацитет, без да получава възнаграждение по договор за услуга. Той има ясно дефинирана роля в дейностите и допринася за постигането на целите, като приносът може да бъде финансов, материален или експертен.

В този смисъл, фирмите, които извършват услуги срещу заплащане не следва да се считат за партньори и в този смисъл да "разходват средства по проекта".

Допустимо ли е един партньор да е партньор в повече от един проект?

Да.

При съвместна работа с Исторически музей и училища от града (включване на ученици и лектори) допустимо ли е участието им да се декларира като нефинансов партньорски принос, съпроводен с Писмо за подкрепа и намерение за сътрудничество по програмата "Културно наследство"?

Няма конкретни допустимости или недопустимости относно обхвата или естеството на партньорския принос и може да бъде деклариран по преценка на кандидата.

Промени по проекта и договорни задължения

Задължително ли е проектите да се изпълняват точно 12 месеца или е допустимо да е и в по-кратък срок?

Допустимо е проектът да се изпълнява за по-кратък срок от посочения в договора.

Какъв е ориентировъчният срок за сключване на договорите с одобрените кандидати? Проектът предвижда публично представяне в рамките на традиционно коледно събитие в средата на декември и искаме да планираме графика така, че то да попадне в 12-месечния срок за реализация.

Към настоящия момент не можем да посочим конкретен срок за сключване на договорите с одобрените кандидати. Това зависи от броя на постъпилите проектни предложения, продължителността на оценителната процедура, времето за утвърждаване на резултатите от Управителния съвет и последващите административни действия по подготовката на договорите. Индикативния срок за сключване на договорите очакваме да е през началото на декември 2026 г.